

NGHIÊN CỨU NHỮNG KHÓ KHĂN TRONG VIỆC TIẾP CẬN VỐN NGÂN HÀNG CỦA DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ

Ngày nhận: 11/10/2015
Ngày nhận lại: 05/01/2016
Ngày duyệt đăng: 10/5/2016
Mã số: 5-16-58

Lê Thị Chúc Ly ()*
Lê Chí Minh (**)

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu những khó khăn trong việc tiếp cận vốn ngân hàng của các doanh nghiệp vừa và nhỏ (DNVVN) tại Việt Nam. Sử dụng phương pháp nghiên cứu định tính như phân tích tình huống, phân tích nội dung và phỏng vấn chuyên gia; nghiên cứu đã chỉ ra những rào cản từ năng lực tài chính của các DNVVN cũng như từ việc thực thi chính sách hỗ trợ DNVVN của ngân hàng. Dựa trên kết quả phân tích, bài viết đề xuất một số khuyến nghị về phía doanh nghiệp và ngân hàng để tạo điều kiện thuận lợi cho các DNVVN tiếp cận vốn ngân hàng phục vụ hoạt động kinh doanh.

Từ khóa: Doanh nghiệp vừa và nhỏ, tiếp cận vốn ngân hàng, chính sách hỗ trợ.

Giới thiệu

Theo số liệu của Tổng cục thống kê, số DNVVN tại Việt Nam chiếm trên 96%, thu hút hơn 50% số lao động, đóng góp 40% vào giá trị GDP của cả nước. Mặc dù đóng vai trò quan trọng, nhưng khi nền kinh tế suy giảm thì khả năng phá sản của DNVVN là rất lớn. Một trong số những nguyên nhân được xác định là do khả năng DNVVN tiếp cận được với nguồn vốn vay ngân hàng là khá thấp (Nguyễn Thị Mai Vui, 2012).

Trong những năm qua, Ngân hàng Nhà nước (NHNN) đã đưa ra nhiều chính sách nhằm tạo điều kiện để các DNVVN tiếp cận dễ dàng hơn với nguồn vốn ngân hàng. Song những chính sách này vẫn còn một số hạn chế.

Bài viết này sẽ phân tích những khó khăn trong quá trình tiếp cận nguồn vốn vay của DNVVN và những hạn chế trong những chính sách của NHNN ban hành, từ đó gợi ý những giải pháp nhằm cải thiện khả năng tiếp cận nguồn vốn ngân hàng của các DNVVN.

Phân tích những những khó khăn của doanh nghiệp vừa và nhỏ khi vay vốn ngân hàng

Những yếu tố liên quan đến năng lực tài chính của doanh nghiệp

Để vay vốn ngân hàng, các doanh nghiệp phải đáp ứng đủ những điều kiện vay vốn mà tổ chức cho vay đưa ra. Hiện nay, theo Quyết định 1627/2001/QĐ-NHNN về quy chế cho vay, các ngân hàng thương mại (NHTM) đưa ra những quy định nội bộ cụ thể hơn về điều kiện vay vốn. Theo đó, 5 điều kiện để quyết định cho vay đối với một khách hàng cụ thể như sau: (i) Có năng lực pháp luật dân sự, năng lực hành vi dân sự và chịu trách nhiệm dân sự theo quy định của pháp luật; (ii) Mục đích sử dụng vốn vay hợp pháp; (iii) Có dự án đầu tư, phương án sản xuất kinh doanh (SXKD), dịch vụ khả thi, có hiệu quả; (iv) Có khả năng tài chính đảm bảo trả nợ trong thời gian cam kết; (v) Thực hiện các quy định về bảo đảm tiền vay theo quy định của pháp luật.

Với điều kiện (i) và (ii), hầu hết các doanh nghiệp đều đáp ứng được yêu cầu của ngân hàng, hoặc